

Föreläsning 6

Splay-träd. Prioritetsköer och heapar.

TDDC91, TDDE22, 725G97: DALG

Utskriftsversion av föreläsning i *Datastrukturer och algoritmer* 21 september 2018

Magnus Nielsen, IDA, Linköpings universitet

6.1

1 Splay-träd

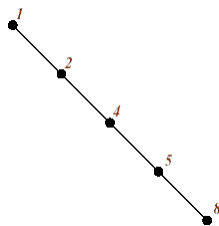
Binära sökträd är inte unika

Kom ihåg det binära sökträdet:

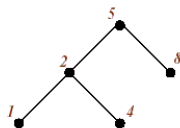
- Enkelt att sätta in och ta bort element, men...
- "balansen" bestäms av ordningen på insättningar och borttagningar.

Kombinera med heuristiken "håll nyligen använda element först" för listor?

- Ofta använda element bör finnas nära roten!

insert: 1,2,4,5,8

insert: 5,2,1,4,8

6.2

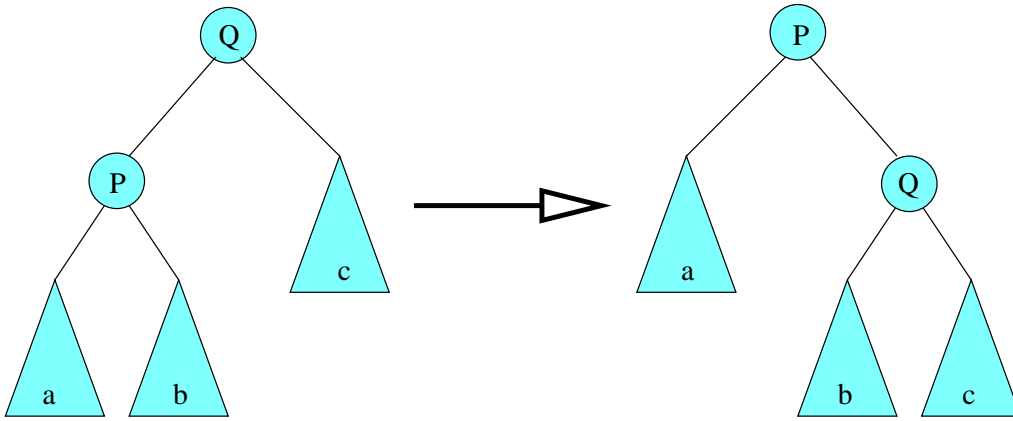
Operationen $\text{splay}(k)$

- Utför en normal sökning efter k , kom ihåg noderna vi passerar...
- Märk den sista noden vi undersöker med P
 - Om k finns i T , finns k i noden P ,
 - annars är P förälder till ett tomt träd
- Återvänd till roten och gör en rotation vid varje nod för att flytta P uppåt i trädet... (3 fall)

6.3

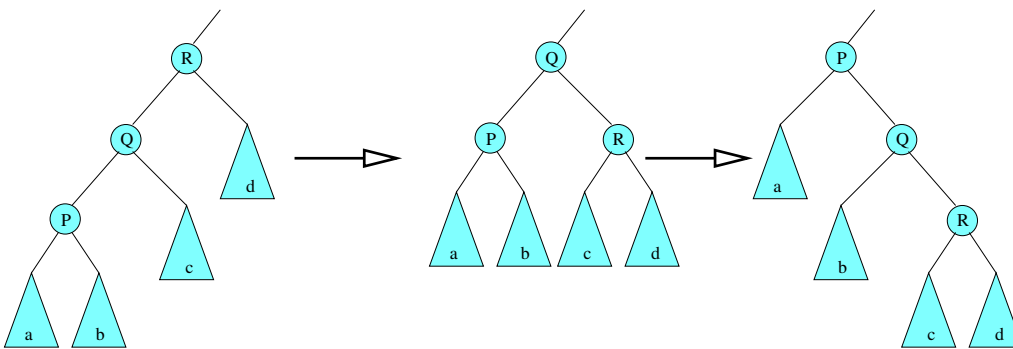
Operationen $\text{splay}(k)$

- **zig:** $\text{parent}(P)$ är roten: rotera kring P

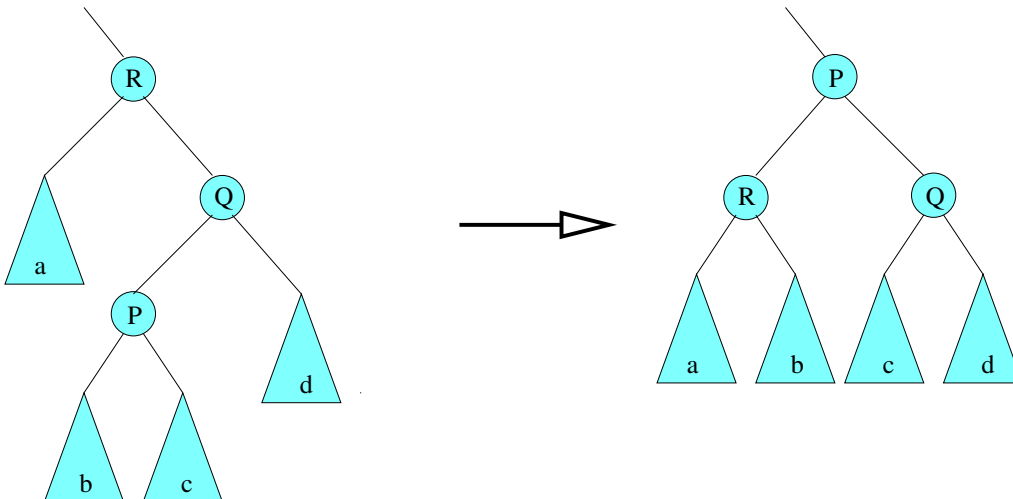
Operationen $\text{splay}(k)$

- **zig-zig:** P och $\text{parent}(P)$ är bägge vänsterbarn (eller bägge högerbarn): utför två rotationer för att flytta upp P

Operationen $\text{splay}(k)$

- **zig-zag:** En av P och $\text{parent}(P)$ är ett vänsterbarn och den andra är ett högerbarn eller vice versa: utför två rotationer i olika riktningar

Observera att dessa rotationer kan öka trädets höjd!

find och insert

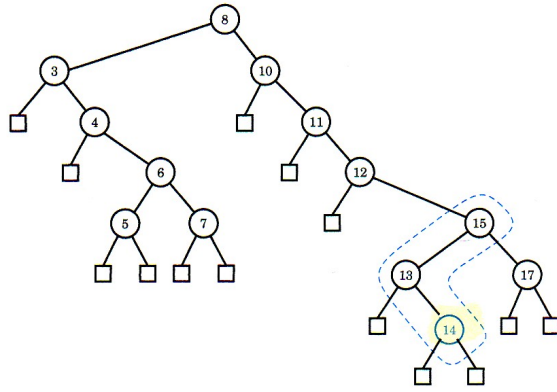
```

function FIND( $k, T$ )
  SPLAY( $k, T$ )
  if KEY(ROOT( $T$ )) =  $k$  then return ( $k, v$ )
  else return null

```

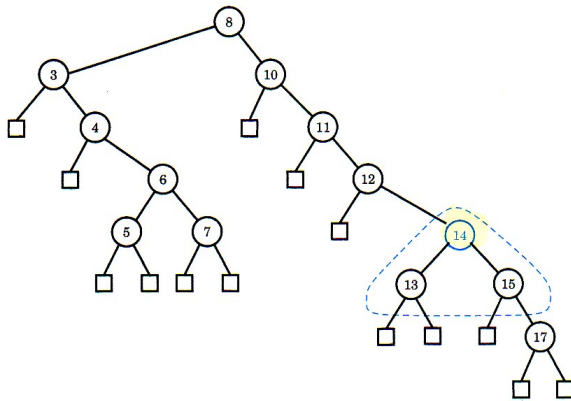
function INSERT(k, v, T)
 sätt in (k, v) som i ett binärt sökträd
 SPLAY(k, T)

Exempel: insättning av 14

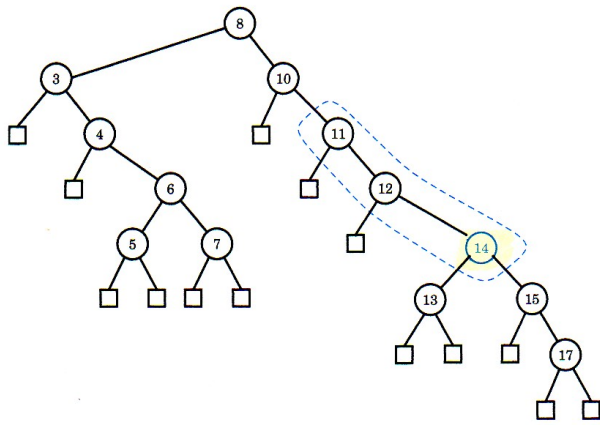
(a)

Exempel: insättning av 14

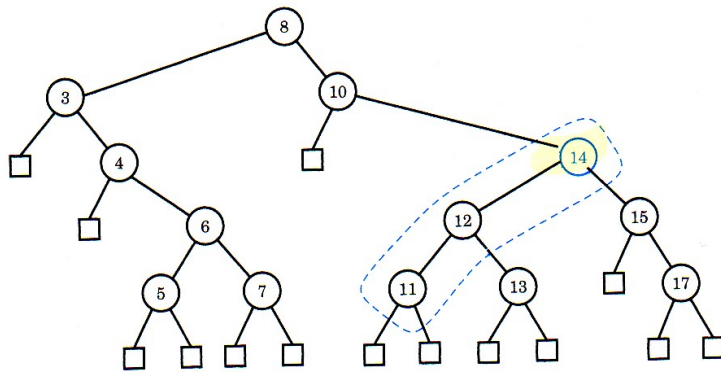
(b)

Exempel: insättning av 14

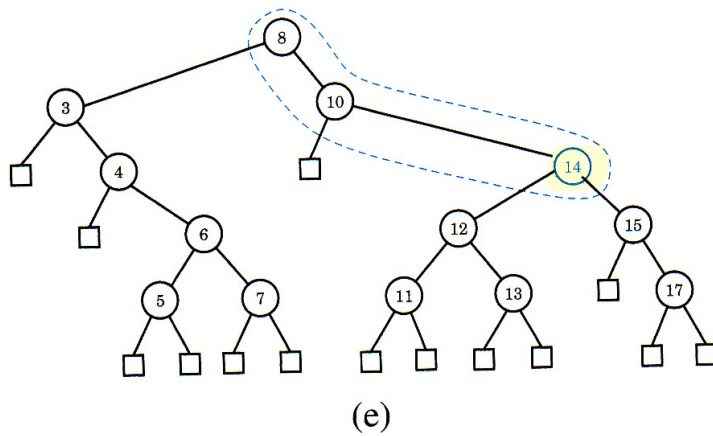
(c)

Exempel: insättning av 14

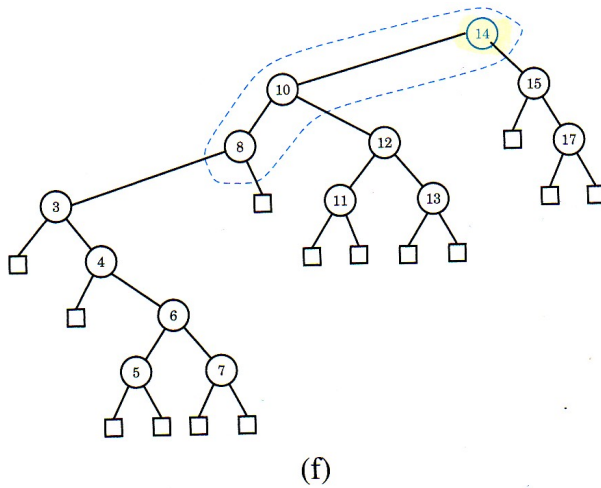

(d)

Exempel: insättning av 14

Exempel: insättning av 14

delete

function DELETE(k, T)

if k finns i ett löv **then**

 gör SPLAY på föräldern till lövet

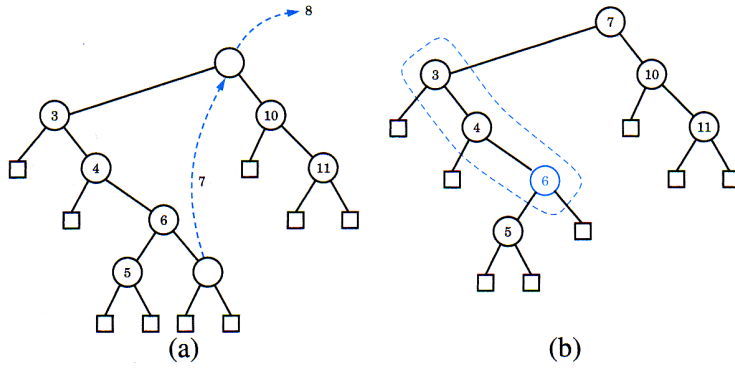
else if k finns i en intern nod **then**

 ersätt noden med dess föregångare i inorder

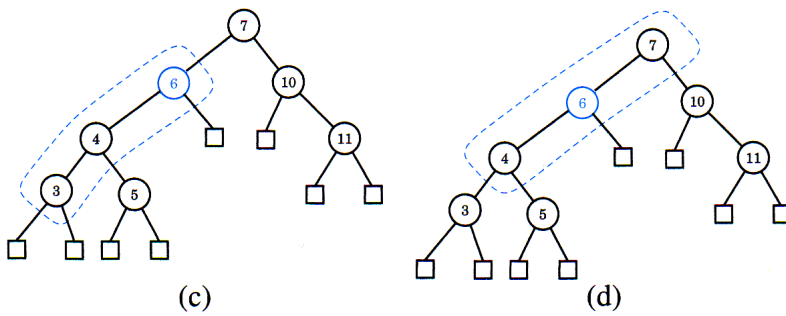
 gör SPLAY på föräldern till föregångaren

Det går förstås att använda efterföljaren i inorder också.

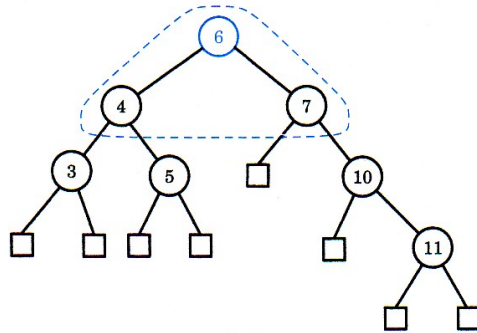
Exempel: borttagning av 8

Exempel: borttagning av 8

Exempel: borttagning av 8

(e)

6.17

Användning

- Akademiskt intresse (DALG)
- Vissa (i synnerhet äldre) routers

6.18

Prestanda

- Varje operation kan behöva utföras på ett totalt obalanserat träd
 - alltså ingen garanti för tid $O(\log n)$ i värsta fallet
- Amorterade tiden är logaritmisk
 - varje sekvens av m operationer, utförda på ett initialt tomt träd, tar totalt $O(m \log m)$ tid
 - alltså är den *amorterade* kostnaden/tiden för en operation $O(\log n)$ även om enskilda operationer kan bete sig mycket värre

6.19

2 Prioritetsköer

Prioritetsköer

En vanligt förekommande situation:

- Väntelista (jobbhantering på flera användardatorer, simulering av händelser)
- Om en resurs blir ledig, välj ett element från väntelistan
- Valet är baserat på någon partial/linjär ordning:
 - jobbet med högst prioritet ska köras först,
 - varje händelse ska inträffa vid en viss tidpunkt; händelserna ska bearbetas i tidsordning

6.20

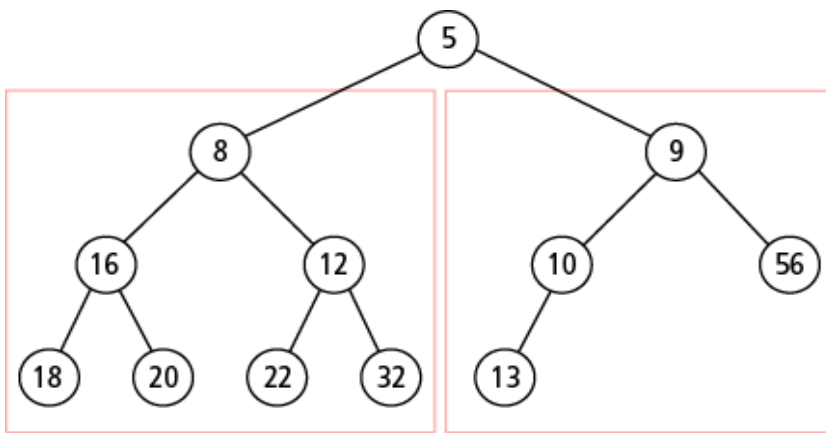
ADT prioritetssk

- Linjärt ordnad mängd K av nycklar
- Vi lagrar par (k, v) (som i ADT Dictionary), *flera par* med *samma nyckel* är tillåtet
- en vanlig operation är att hämta par med minimal nyckel
- Operationer på en prioritetssk P :
 - `makeEmptyPQ()`
 - `isEmpty()`
 - `size()`
 - `min()`: hitta ett par (k, v) som har minimalt k i P ; returnera (k, v)
 - `insert(k, v)`: sätt in (k, v) i P
 - `removeMin()`: ta bort och returnera ett par (k, v) i P med minimalt k ; **error** om P är tom

6.21

Implementation av prioritetssk

- Vi kan t.ex. använda (sorterade) länkade listor, BST eller Skip-listor
- En annan idé: använd ett fullständigt binärt träd där roten i varje (del)träd T innehåller det minsta elementet i T

Det här är ett partiellt ordnat träd, också kallat heap!

6.22

3 Heapar

Att uppdatera en heapstruktur

- Med *sista lövet* menar vi den sista noden i en traversering i levelorder
- `removeMin(PQ)` // ta bort roten
 - Ersätt roten med *sista lövet*
 - Återställ den partiella ordningen genom att byta noder nedåt "down-heap bubbling"
- `insert(PQ, k, v)`
 - Sätt in ny nod (k, v) efter *sista lövet*
 - Återställ den partiella ordningen genom "up-heap bubbling"

6.23

Egenskaper

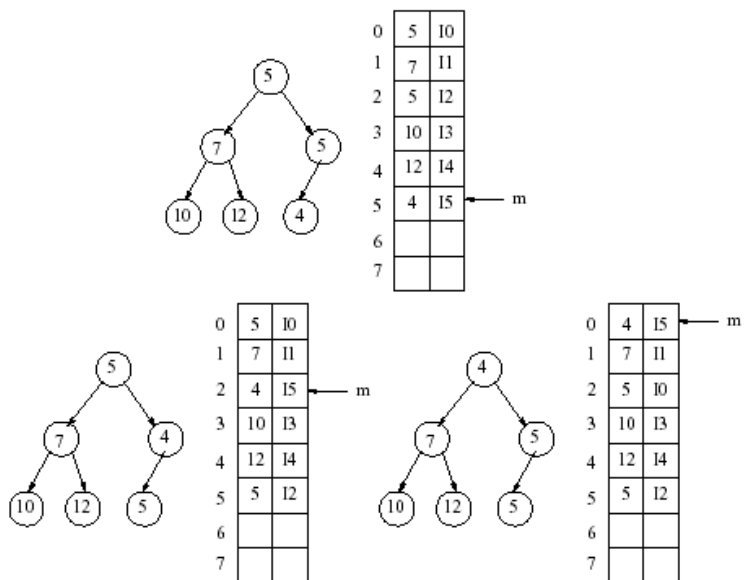
- `size()`, `isEmpty()`, `min()`: $O(1)$
- `insert()`, `removeMin()`: $O(\log n)$

Kom ihåg arrayrepresentationen av BST Ett fullständigt binärt träd...

- Kompakt arrayrepresentation
- "Bubble-up" och "bubble-down" har snabba implementationer

6.24

Exempel: "bubble-up" efter insert(4,15)

6.25

Heapvarianter

Olika partialordningar

- minsta nyckeln i roten (minHeap)
- största nyckeln i roten (maxHeap)

6.26